

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 139/2021-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ] bez právneho zastúpenia, proti postupu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce a jeho záznamu o prešetrení sťažnosti č. ÚVTOS-st'-OaO-23-3/2020 z 29. októbra 2020 a proti postupu Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce (ďalej len „ústav“) a jeho záznamom o prešetrení sťažnosti č. ÚVTOS-st'-OaO-23-3/2020 z 29. októbra 2020 (ďalej aj „namietaný záznam“) a postupom Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „generálne riaditeľstvo ZVJS“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil namietaný záznam a vec vrátil generálnemu riaditeľstvu ZVJS na opätovné prešetrenie a rozhodnutie a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 19 110 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 28. augusta 2020 sťažovateľ požiadal ústav o dočasné vyradenie z pracovného procesu, keďže podľa jeho názoru prácu na dve zmeny, na ktorú je zaradený v súvislosti s výkonom trestu odňatia slobody, nie je možné skĺbiť s prípravou na obhajobu v trestnom konaní ČVS: ORP-1584/2-VYS-NR-2018, ktoré je vedené Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Nitra, odboru kriminálnej polície, proti sťažovateľovi ako obvinenému. Sťažovateľ v žiadosti uviedol, že z dôvodu rozsiahlosti a obťažnosti veci je potrebné, aby sa dôkladne pripravil na obhajobu v uvedenej trestnej veci.

3. Ústav žiadosti sťažovateľa nevyhovel s odôvodnením, že prebiehajúce trestné konanie a individuálna potreba odsúdeného pripravovať sa na jednotlivé úkony nie sú dôvodom na vyradenie odsúdeného z práce. O nevyhovení žiadosti ústav informoval sťažovateľa listom č. ÚVTOS-343-2/23-2020 z 2. septembra 2020 (ďalej len „rozhodnutie ústavu“). Proti postupu príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže a rozhodnutiu ústavu sa sťažovateľ bránil podaním sťažnosti z 21. septembra 2020, ktorú podal Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

4. Ministerstvo postúpilo sťažnosť sťažovateľa z 21. septembra 2020 generálnemu riaditeľstvu ZVJS z dôvodu vecnej príslušnosti, ktoré následne 28. septembra 2020 postúpilo sťažnosť ústavu v súlade s § 65da a § 65dj zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ZVJS“).

5. Ústav prešetril sťažnosť sťažovateľa postupom podľa ustanovení zákona o ZVJS a vyhodnotil ju ako neopodstatnenú. Konštatoval, že tvrdenia sťažovateľa sa v priebehu prešetrovania sťažnosti nepotvrdili, a v namietanom zázname uviedol, že v rámci prešetrovania nebolo zistené porušenie ochrany práv alebo právom chránených záujmov sťažovateľa.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti postupu generálneho riaditeľstva ZVJS a proti postupu ústavu v označenej veci a jeho záznamu o prešetroaní sťažnosti č. ÚVTOS-st'-OaO-23-3/2020 z 29. októbra 2020 podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že ako obvinenému v trestnej veci vedenej Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Nitra je mu znemožnené realizovať právo na obhajobu.

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že ústav pri vybavovaní jeho žiadosti nepostupoval analogicky, keď inému odsúdenému (na základe jeho žiadosti) vyhovel a dočasne ho z pracovného procesu vyradil. Uvedené pochybenie nenapravili v konaní o sťažnosti sťažovateľa ani ústav, ani generálne riaditeľstvo ZVJS, a preto sťažovateľ žiada ústavný súd, aby nálezom vyslovil porušenie ním označených práv podľa ústavy a dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na obhajobu (čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru) postupom ústavu a jeho záznamom o prešetroaní sťažnosti č. ÚVTOS-st'-OaO-23-3/2020 z 29. októbra 2020 a postupom generálneho riaditeľstva ZVJS v súvislosti so sťažnosťou sťažovateľa z 21. septembra 2020.

9. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je úlohou ústavného súdu posúdiť, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.1. K namietanému porušeniu práva na obhajobu:

10. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, je založená na princípe subsidiarity, t. j. ústavný súd má právomoc konať, ak o ochrane týchto práv a slobôd už nemôže rozhodovať iný súd. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu (II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

11. Zmysel a účel princípu subsidiarity treba vidieť v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (IV. ÚS 133/09, I. ÚS 341/09). Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, na ktorom je založená právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (III. ÚS 149/04). Inými slovami, ústavná sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je nástrojom ochrany základných práv nastupujúcich po vyčerpaní všetkých dostupných prostriedkov ochrany práv uplatniteľných v súlade so zákonom v systéme orgánov verejnej moci (IV. ÚS 62/08, I. ÚS 279/09).

12. Ústavný súd po dôkladnom oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou konštatuje, že nejde o návrh, na prerokovanie ktorého má ústavný súd právomoc. Posudzujúc návrh podľa obsahu, aj keď je formálne označený ako sťažnosť podľa čl. 127 ústavy, ústavný súd zistil, že ide o žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti, ktorá sa v súlade s § 65dk ods. 1 a 2 zákona o ZVJS podáva do 15 pracovných dní od doručenia záznamu o prešetrení sťažnosti organizačnej zložke zboru, ktorá sťažnosť prešetrovala, alebo ministerstvu.

13. Pre rozhodnutie ústavného súdu vo veci sťažovateľom namietaného porušenia označených práv podľa ústavy a dohovoru namietaným záznamom ústavu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv sťažovateľa a zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti.

III.2. K právnemu zastúpeniu sťažovateľa:

14. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti uvádza, že je právne zastúpený [REDAKOVANÉ], advokátkou, [REDAKOVANÉ], pričom ale splnomocnenie advokátky na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom k sťažnosti nepriložil.

15. Napriek uvedenému nedostatku návrhu na začatie konania spočívajúceho v absencii originálu plnej moci na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom ústavný súd nepristúpil k výzve na jeho odstránenie (§ 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde), pretože ani po jeho odstránení by ústavný súd nemohol prijať iný záver ako ten, ktorý je uvedený vo výroku tohto rozhodnutia.

16. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie, v dôsledku čoho už bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších sťažovateľom uplatnených návrhoch, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody podľa ústavy, alebo ľudského práva alebo základnej slobody podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu